

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 98. ANULU XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septimana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu pnumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori etraine pe unu 12 po 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru int'ia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 10/22 Decembrie 1870.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Ca inceputulu anului 1871, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esti ca si pana acum de doue ori pe septimana Duminica si Joi'a — Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiu pre anu 7 fl., pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu intardii cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se trimit francate — adresandu-le de dreptulu la

„Editor'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiu.

Diet'a Ungariei.

In sedinti'a din 10 Dec. a casei deputatilor se autentica mai intaiu protocolulu sedintiei precedente. Presedintele anunta mai multe petitiuni, care se transpunu comisiunii respective. Deputatulu I. Nagy cere din caus'a sanetatiei unu concediu de 6 septemani; i se incuviintiaza. Reprezentantii Benj. Guthy si Tal. Beniczky ascernu petitiuni, care inca se transpunu comisiunii petitiunarie.

E. Huszar face o interpelatiune catra ministrulu de comunicatiune si G. Stratimirovits ascerne unu proiectu de conclusu, ambi in privinti'a cladirei drumului de feru Kikinda mare=Beckerek=Belgrad.

La ordinea dilei sta proiectulu de lege despre modificatiunea mai multor dispozițiuni a art. de lege XXI: 1868, privitoare la asigurarea si stregerea contributiunilor de statu.

La desbaterea cea lunga, carea se incinge asupra obiectului acestuia, iau parte intre altii deputatulu Horn, min. Kerkapolyi si Tiszazs; in fine se primescu proiectulu in editiunea sectiunii centrale cu o modificatiunea la §. 1. propusa de Horn.

Sedinti'a din 11 Decembrie a casei reprezentantilor o deschide presedintele la 1 ora. Dintre ministri nu e nici unulu de facia. Protocolulu sedintiei precedente se autentica. Presedintele anunta mai multe petitiuni, care deodata cu cele presintate de deputatii M. Wahrenn si Ed. Beniczky se transpunu comisiunii de petitiuni.

Referentulu comitetului economic, P. Farey ascerne budgetulu casei pentru luna Decembrie. Se va imprime si pune la ordinea dilei.

Referentulu comitetului centralu, P. Kiralyi ascerne raportulu acestui comitetu despre proiectulu de lege relativu la organizatiunea comunelor.

Incheierea sedintiei la 1/2 2 ore.

Sedinti'a casei reprezentantilor din 12 Decembrie. Presedinte: Somssich. Dintre ministri: Szlavay.

Dupa autentificarea protocolului sedintiei pre-

cedinte anunta presedintele, ca reunitiunea profesorilor a ascernutu casei unu memorandu spre introducerea unei legi pentru reorganizarea scoleloru medie; ca deputatulu Alb. Nemeth au cerutu din caus'a sanetaria concediu pre tempu ne otaritu; i se incuviintiaza. Petitiunile numeroase ascernute se transpunu comisiunii de petitiuni.

Iulius Benedek interpelaza pre ministrulu de instructiune in afacerea scolei civice rom. cat. din Fagarasin, care de-si s'a fondatu de Mari'a Teresi'a si si trage spelele de intratienere de la comand'a militaria din Sabiu, nici candu n'a avutu caracterulu unui institutu militariu. Limb'a de propunere in institutulu acest'a a fostu pana acum'a totu d'aua cea magiara si acumu a demandatu comand'a militara din Sabiu a introduce limb'a germana ca limb'a de propunere. Interpelantele intraba, ca are ministrulu cunostiinta despre treb'a acest'a si ca cum are de cugetu a resolvi cestiunea acest'a.

Interpelatiunea se va trimita ministrului de instructiune.

Ministrulu de comerciu ascerne unu proiectu de lege despre unu contractu relativu la drumurile de feru cu Bohemia si Sacsonia. Se va tipari si transpune sectiuniloru.

Urmaza a trei'a cetire a legiloru de contributiune desbatute in septemana trecuta. Se voru trimita casei magnatiloru.

Cu aceste se incheie sedinti'a la 1/2 11.

Dela resbelu.

Scirile de pre campulu de lupta din Francia se reducu: la sgomotulu, ca Trochu aru fi spartu lini'a de asediare in partea nordica a Parisului; ca armata franceza de nordu sub Faidherbe aru inainta spre Parisu; ca Mauteuffel a parasitu Dippe si urmarescu pre Faidherbe in fine ca pre Manteuffel lu urmarescu Moignard cu o tropa franceza de 30,000. Despre armata de la Loire nu se vorbescu nimic'a.

Cuventarea contelui Appony, tienuta in sedinti'a din 12 Dec. a delegatiuniloru unguresci, suna:

Onorata comisiune! Sub — comitetulu militariu, a carui membru are onora a fi si nimici'a mea, a castigatu convingerea in decursulu desbateriloru sele zelose si detaiate, ca e o necesitate neincungiuravera a cunoște si cerceta precisu toti factorii relativi la puterea de apanare a monarchiei, catu si calitatea si cantitatea lor, ca sa poata fi in pozitiune, de a face propuneri drepte, relative la bugetulu pentru anulu 1871, comisiunii onorate, care l'a esmisu. Purcediendu din punctulu acest'a de vedere, subcomitetulu a compusu acele cestiuni, a caroru resolvire i suntu neaperatu de lipsa pentru continuarea cu rezultatu a desbateriloru sele, in form'a unei interpelatiuni, si mie mi se oferu onorea a ascerno interpelatiunea acest'a onoratei comisiuni (S'audimu! s'audimu!) Mai nainte insa de ce voui incepe a seversu problem'a, cu care sum insarcinat, conceda-mi onorata comisiune, ca sa-mi esprimu in pucine cuvinte parerea mea individuala despre obiectulu acest'a. (S'audimu) Esaminarea stricta a bugetului ne e fara indoiala impusa urgente atatu prin detorinti'a catu si prin dreptulu si privirea la referintiele nostre financiare. Se intetege de sine ca esaminarea necesaria nu poate eschide consideratiunea la starea politica; caci priceperea drepta seu nerespectarea gresita a acestoru consideratiuni adese decide de sortea unui statu. Legislatorele are deci, dupa parerea mea, o problema dupla: a prefige pre de o parte receritiile neincungiuravere ale statului si midilocele necesarie pentru aoperirea

acestoru recerintie; pre de alta parte insa a cerceta, ca e organizatiunea statului asi, incatu midilocele incuviintiate la totu casulu sa se poata intrabuintia bine pentru de a face posibila ajungerea tientei propuse, inca a si asigurata. Purcediendu din punctulu acest'a de vedere, trebuie mai intaiu sa se cerceteze la esaminarea bugetului militariu necesitatea politica si sa se dorasca mai departe cea mai stricta controla in tote partile si ramurile. Se poate ca multi voru privi numai consideratiunile financiare la esaminarea bugetului de momentose si voru acordati consideratiuniloru politice mai pucina insemnate de catu mene; cu tote aceste inse aru fi in eroare acel'a care aru voi a prespune ca eu amu pofta de resbelu, din caus'a ca sum aplicatu a preugeta seriosu si dreptu despre referintiele europene; caci de-si nu sum unu partisanu alu pacei cu totu pretiulu, totu — si eu considera, pre langa sustienerea demnitatiei si integritatiei imperiului, sustienerea pacei oneste de problem'a unei politice drepte.

Evenimintele dileloru mai recinti vorbescu mai multa decatu altu-ceva pentru o atare politica. Cu durere adanca privimu la lupt'a din occidentu, la acea lupta far' inderare, care pare a derema preteritulu inlustru si insemnatarea istorica a unei natiuni nobile, precandu lacramile si sangele a mii de nefericiti uda laurii invingatoriului. Tote aceste dovedescu ca adi nu poate tiena in frenu nici puterea nobilitatei a civilisatiunii, nici prosperarea materiala comuna, si celu mai potienu contracte solenele si pacte intarite prin jurementu, patim'a naturale in nisuintiele ei. Trebuie sa marturisimu ca adi decide de interesele cele mai sacre ale poporeloru mai pucinu dreptulu bonu decatu sabia.

Deci e evidentu, ca integritatea, demnitate si independenti'a, catu si pacea stateloru depinde in prim'a lini'a dela puterea militaria, care veri-cine e in stare a o desvolta. Prin urmare deca voiescu a intari armata, a-i asigurata facultatea de a se lupt'a, o facu tocma in interesulu pacei, si din caus'a ca eu privescu garanti'a pacei in virtutea armatei. Inse precum tienu pre de o parte de lipsa respectarea acestoru consideratiuni, tocma asia aflu pre de alta parte, ca trebuie ca se pretinda cea mai stricta controla in tote ramurile administratiunii, caci facendu bucuosi jertfele cele mari, care se pretindu dela noi, trebuie sa castigamu convingerea, ca prin acelea, in catu au fostu cu potintia, amu asiguratu interesele monarchiei si sustienerea pacei. Precum deci considera cea mai neinsemnata suma acordata far' de a fi fostu de lips'a, de risipa, tocma asia nu aro putea consona cu datorinti'a mea patriotica, candu asia refusa vre-unu sacrificiu, care ne-aru fi necesariu spre ajungerea scopului amintitu.

Dupa aceste observatiuni, dupa cum amintisemu, curatu individuale, mi iau libertate a ascerno interpelatiune. (Vorbitorulu cetesce):

Interpelatiune

catra ministeriulu comunu de resbelu.

Considerandu pre de o parte sumele care s'au acordatu deja pentru inarmarea dupa cuviintia a armatei in anii 1868, 1869, si 1870;

Considerandu mai departe acele sume insemnate, care pentru 1871 spre acelasi scopu de nou se pretindu;

Considerandu pre de alta parte situatiunea politica cea serioasa, facia cu care integritatea monarchiei austro-unguresci, catu si sustienerea influintiei ei politice e conditionata de puterea de apanare indestulitate si in buna stare.

Delegatiunile dietei unguresci nu se potu abtiena, de ore ce se provocatu de nou a incuviintia sacrificie, de a nu se folosi de dreptulu loru

nedubiu, a se convinge pre deplinu despre midilócele recerute pentru cá armat'a sa fia gat'a de batalia.

In orm'a acesti'a se provóca dnulu ministru comunu de resbelu.

1. A dá o declaratiune, încátu s'a ajunsu scopulu susu atinsu prin bani dejá accordati spre aceea, séu apoi încátu se va ajunge prin sumele de nou pretinse?

2. Ministrulu sa procure ingraba delegatiunei dietei unguresci pentru esecutarea dreptului, ce i compete conformu chiamárei si pentru implinirea dotorintei ei, midilóce si ocaziune, cá delegatiunea sa-si póta cástigá cunoscintia indestulíóre si convingere nemidilocita despre starea, calitatea si cantitatea diferiteloru munitiuni de resbelu, cátu si despre defectele sustatóre.

Generalulu B e n e d e k respunde in numele ministrului de resbelu la interpelatiunea lui Apponyi. Cuprinsulu esentialu alu vorbirei lui e urmatoriulu: Starea armatei e de facia cu multu mai buna, de cátu acum doi ani. Armat'a numera 864,849 soldati trupe regulare si 187,527 landvero, la olalta 1,052,376 soldati, va sa d. 341,000 soldati mai multi cá in anulu 1867. Asemenea s'a immultitu numerulu tunurilor cu 378, in sa va fi silitu a cere inca bani pentru procurarea de tunuri. Pusci cu acu posede armat'a comuna 899,279 darabe, mai departe posede landverulu austriacu 57,227 si celu ungurescu 80,000 pusci de sistemulu lui Werndl, la olalta 1,034,000 pusci. Ministrulu va proiectá procurarea inca a 150,000 darabe. Trasurari'a, parculu de arme, trupele sanitare si tehnice suntu binisioru immultite si meliorate. Starea cavaleriei asemenea e meliorata si de facia avemu 8900 cai mai multi cá in anulu 1868, monture nóue inse voru fi necesarie.

In fine propune ministrulu esmiterea unei comisiuni din 6 membri, carea sa se convinga despre starea armatei. Apponyi pretinde in numele comisiunii militare o espunere detaiata si se invoesce cu esmiterea unei comisiuni.

Bugetulu Ungariei pre 1871.

A) Recerintiele strordinarie.

1. Pentru minist. de interne:

Comisariatulu regiu in Transilvani'a, Direc. tiunea fondului obligatiunilor rurali, si comisiunile verificatiunali	114,324 fl.
Comitateloru pentru indetoriri restante d. an. 1869 si pentru cladiri	200,000 fl.
Gendarmieri'a in Transilvani'a	400,000 fl.

Tipografiei universitatiiei pentru tiparitur'a efetuata pre sem'a fosteloru autoritati administrative	24,650 fl.
Spesele brachiale pentru autoritati pre cei din urma 4 ani	30,000 fl.

In suma: 768,974.

2. Pentru minist. finantieloru:

Restauratiunea cetatiunei Uniador'a	50,000 fl.
Tipografii'a statului in Bud'a	43,000 fl.
Edificatiuni in Góddöló	50,000 fl.
Edificarea oficiului vamale in Pest'a	700,000 fl.
Edificiu pentru directiunea finant. in Aradu	70,000 fl.
Adoptarea casei pentru directiunea finantiata in Peciu	40,000 fl.
Adaugementu la palatul guvernialu din Bud'a	200,000 fl.
Legator'a Siemnitului cu drumulu feratu	300,000 fl.
Drumulu feratu montanisticu in Maros-Ujvar	422,000 fl.
O aripa de drumu feratu si unu podu la Maros-Ujvár	200,000 fl.
Calea ferata dela Miskolc la Dios-Ghör	150,000 fl.
Cale ferata muntenistica la Govosdi'a	367,900 fl.
Linia dela Tisa-Zelernic, prim'a jumetate din tertialitatea ce cade pre statu	154,200 fl.
Subventiunea de statu pentru aceeași intreprindere pre acestu anu	250,000 fl.
Linia Tisa-Ronitz pentru acestu anu	502,500 fl.
Subventiunea pentru cladierea drumului feratu Bánréve-Dobsiau pentru acestu anu	300,000 fl.
Anticipatiuni pre garantii de camete dupa imprum. drumal. de feru	5,000,000 fl.
Construerea unei pompe cu vaporu pentru min'a „imperatulu Iosifu“	60,000 fl.
Pregatirea de esplotare a mineloru de arama pentru acestu anu	25,000 fl.
Instruirea mineloru de carbuni in valea Jiului	222,500 fl.

La cuplórele de feru de lângu Uniador'a pentru cladierea unoru case	40,000 fl.
Instruirea acelorasi cuplóre de feru	200,000 fl.
Camperarea unei case pentru directiunea montanistica in Clusiu	60,000 fl.
Prelungirea edificiului cancelariei directionale in Sigetulu Marmatiei	16,000 fl.
Construerea de locuinte pentru lucratori in Turia-Semete	7,000 fl.
Anticipatiune fondului de hutaria	76,900 fl.
Pentru edificári la masinele de feraria in Rhonitz	90,000 fl.
Pentru construii la fereriile din Theisholz	9,500 fl.
Totu asemenea in Libeteu	5,200 fl.
Totu asemenea in Poinic.	1,000 fl.
Totu asemenea in Fehértaka	3,953 fl.
Pentru cladiri si masine la oficiulu montanu din Windschacht	148,000 fl.
Cladierea masineloru de pive in Rosi'a	10,826 fl.
Apeductulu in Kereszthegy	30,000 fl.
Construerea de pive in Capnicu	4,683 fl.
Pentru báile de auru si argintu in Sacarambu	13,900 fl.
Pentru camperarea de particele intre proprietatile erariului	300,000 fl.
Cladiri la bai'a d. Viste-Várhegy	6,000 fl.
Construerea báii la isvorulu mineralu Sulguli	3,675 fl.
Acaretarea báii Werlein la Sóvár	10,000 fl.
Lárgirea ospetariei Maros-Ujvár	2000 fl.
Investitiuni silvanistici: in valea Clacului	70,000 fl.
Lánga Kroncioc	24,000 fl.
Lánga Schmölitz	6,000 fl.
Lánga Sigetulu-Marmatiei	725,600 fl.
In Transilvani'a intréga	1,072,800 fl.
Mutarea directiunei financ. din Ungvar la Beregszász	10,000 fl.

FOISIÓRA.

Viéti'a familiare in paganismu, evreismu si crestinismu.

(Prelegere publica de Z. Boiu.)

Cetita de autorele in 19 Nov. (1 Dec.) 1870.

(Capetu.)

Referinti'a acest'a intre sotiu si sotia o descrie Pavelu fórtu frumosu in epistoli'a sea cátra Efeseni, unde legatur'a casatoriei crestinesci asiá o onoréza si o inaltia, încátu o aseména cu legatur'a, ce esista intre Christosu si bisericá. Si déca Pavelu si aici subordinéza pre muierea barbatului, dicénda, ca muierea se se téma de barbatu, apoi acest'a nu este temerea aceea fisica, carea pre muiere se o face servitóre barbatului seu, ci este recunóscerea cea de buna voia a superioritatiiei spirituale a barbatulu, este stim'a aceea libera, fára de carea viéti'a familiare nu póte prosperá, este respectulu acel'a din iubire, care face laud'a femeii virtuóse. Cáci, Domniloru si cu deosebire Dómneloru, de-si tocmai crestinismulu este, carele a proclamatu emanciparea femeii, precum si a omului in generale, totusi elu prin emanciparea femeii nu iníelege aceea, ce pretindu modernii reformatori ailumei, mai cu seama Americanii cei seroci de femei: cá femeea se ia parte la tóte adonárilé publice, se vorbéscu intr'ensele, se se imbrace cum i place, s'omble cum voiesce, si unde voiesce, cu unu evenimentu se se des-

brace de vestmentulu celu minunatu de frumosu alu pudicitiei si modestiei femeesci,—ci iníelege aceea, ca femeea sa se misce liberu inlantrulu cercului acelui-a, ce i l'a presemnatu Domnedieu prin natur'a, carea i o-a datu dela inceputulu neamului omenescu. Crestinismulu prin emanciparea femeii nu iníelege aceea, cá femeea se devina barbatu, cáci consecinti'a naturale de aici aru fi, cá apoi barbatulu se devina femeu,—ci voiesce, cá femeia se fia emancipata din lantulu sclaviei trupesci, si intru asemenea de alu sclaviei spirituale, carea este ignorantia, nesciinti'a; elu voiesce, cá femeea se se bucure de o potriua cu barbatulu de totu, ce a produsu spiritulu omenescu frumosu si bunu, voiesce, de mi este iertatu a vorbi iara intr'o asemenea, cá barbatulu se fia capulu, ear femeea inim'a casei, cáci aici vede prosperarea, aici cunóscu fericirea familiei.—Recunoscendu-se in sa odata fia-care omu de faptura a lui Domnedieu, facuta dupa tipulu si asemanarea Lui, de fiu alu imperatiiei lui Domnedieu, urmá de sine, ca sotii crestinesci se fia cu deosebita grija pentru crescerea prunciloru. Cáci prunculu dupa notiunea crestinesca nu este proprietatea parintiloru sei, precum d. e. la Chinezi, cá se lu póta vinde séu omori, nici proprietatea statulu, precum d. e. la Spartani, cá statulu indatu dupa nascerea lui se lu póta smulge din bratiile mamei si se lu predea unui chranitoriu—dicu in adinsu chranitoriu, si nu crescatoriu séu educatoriu—ci indatu dela naserea sea este proprietatea lui Domnedieu, incredintiatu parintiloru sei spre a lu

educá cátra sublim'a tient'a comune a omenimei: „Fiti deseversitu, precum si Tatalu vostru celu din ceruri deseversitu este!“ Dá, Domniloru! santieni'a naturei copilaresci o a doveditu insusi intemeiatoriulu religiunei nóstre, cándu a invetiatu pre invetiaceii sei, ca de nu se voru întórcu sa se faca cá pruncii (adeca fára violéncia, fára reutate), nu voru intrá in imperati'a cerului, cándu celoru ce lu intrebara: cine este mai mare intru imperati'a cerului? le puse inainte unu pruncu, si cándu díse invetiaceiloru sei, cari opriau pre parinti de a aduce pruncii loru la Densulu: „Lasati pruncii se vina la mine, ca unor-a cá acestor-a este imperati'a cerului.“ Si fundca pruncii dupa notiunea crestinesca suntu tesaure incredintiata dela Domnedieu parintiloru spre administrare si fructificare, pentru aceea parinti voru avé se deá seama inaintea lui Domnedieu despre educatiunea loru. Pentru aceea Christosu demanda, a nu dá esemple rele prunciloru, a nu face smintéla unui-a dintre cei mai mici; ear apostolii invétiá in multe locuri pre parinti, cum se créscu pruncii sei. „Voi parinti—díce Pavelu cátra Efeseni—nu interitati pre fiii nostri spre mania, ci i cresceti pre ei intru invetiatur'a si certarea Domnului.“ Si iarasi cátra Colosseni: „Parinti, nu ve interitati pre fiii vostri, cá se nu se indreptnicéscu.“ Ear iubitului seu Timoteiu scrie: „De are vre-o vedova feciori séu nepoti, se se invetie antáiu a si chivernisi cas'a sea intru buna crestinatate, si se deá respalitari parintiloru, ca acest'a este buna si priimita inaintea lui

Intorcerea de cautioni	26,000 fl.
Procurarea de sare re- serva	100,000 fl.
Prefacerea unoru sararii in Maros-Ujvar, Vizakna si Varaid	12,500 fl.
Pentru provisoriu da- rilor fundali	30,000 fl.
Spesele de manipulative a detoriei flotante comune	118,650 fl.
Respundeii comunei Ora- stia pentru alpii Cugiru	80,000 fl.
Rescumperarea paduri- loru dela Horvath-Toldy si Barsay langa Sebesiu	100,000 fl.
La olalta:	12,521,287 fl.

3. Pentru minist. de comunicatii:

Construiri de siosele	1,335,500 fl.
Construiri hidraulice	2,478,500 fl.
Conservarea porturilor maritime	141,300 fl.
Erogatiuni diverse	23,000 fl.
Impreuna:	3,978,300 fl.

4. Pentru minist. de agricultura, comertiu si industria:

Ultimile spese de orga- nizatiune a camerelor indu- striali	1,000 fl.
Pentru institutetele agro- nomice din Colosiu-Monostoru si Altenburgulu-ung.	27,000 fl.
Erghelele statului	151,000 fl.
Scola veterinara din Pest'a	16,900 fl.
Telegrafulu	300,000 fl.
Edificarea palatului pen- tru posta si telegrafu a dou'a rata	250,000 fl.
La olalta:	745,900 fl.

5. Pentru minist. cul- tului si instructiunii:

Pre sem'a confesiuniloru speciali	310,000 fl.
Directiunea de studia	5,030 fl.
Pre sem'a unoru insti- tute scolari	27,000 fl.
Inavutirea colectiuniloru in Museu nat.	41,000 fl.

La olalta: **383,430 fl.**

6. Ministeriulu justitiei:

Pentru lucrările de co- dificare	50,000 fl.
-------------------------------------	------------

7. Ministeriulu pen- tru apanarea tierrei:

Pentru casarme	200,000 fl.
Pentru edificarea unei magasine centrale de monture	100,000 fl.
La olalta:	300,000 fl.

Pentru cladiri de dru- muri de feru	22,402,120 fl.
--	----------------

Sum'a totala a recerin- tiiloru straordinaire:	40,870,011 fl. v.n.
---	---------------------

Ordinariile si straordi- nariile impreuna:	181,577,859 fl.
---	------------------------

AB! Dar aci lipsescu spesele comune, ce apartienu la delegatiuni, asemenea lipsescu creditele suplimentarie. La acestea inca vomu reveni, dupa ce vomu fi insiratu mai antaiu preliminariulu acopeririloru.

C) A coperirea ordinaria.

1. Minist. la curtea MSele, are venitulu din chiria de casa	540 fl.
---	---------

2. Minist. de interne: Dupa casele de smintiti Alte perceptiuni	27,619 fl. 8,000 fl.
---	-------------------------

La olalta: **35,690 fl.**

3. Minist. de finantie:

Darea de pamentu	34,177,000 fl.
Darea de case	6,368,000 fl.
Darea de venitu	8,490,000 fl.
Darea de cascigu pers	7,515,000 fl.
Interes. dupa restantie	820,000 fl.
Tacs'a p. incasarea darei	208,000 fl.
Darea de spiritu	6,700,000 fl.
Darea d. consum. d. vinu	2,411,000 fl.
Darea d. consum. d. carne	1,856,000 fl.
Darea d. censum. d. bere	1,220,000 fl.
Darea dupa zaharu	1,051,000 fl.
Timbrulu	4,000,000 fl.
Competintiele dupa ac- tele justitiarie	8,571,500 fl.
Tace diverse	338,500 fl.
Probarea arg. si aur.	26,300 fl.
Naululu	2,450 fl.
Venitulu d. tabacu	25,578,200 fl.
Venitulu d. Lotiria	2,739,350 fl.
Venitulu d. sare	14,708,000 fl.
Venitulu mosieloru d. statu	24,564,171 fl.
Alte diverse	163,725 fl.

La olalta: **151,508,196 fl.**

4. Ministr. de comu- nicatiune:

Contab. garantiiloru si inspectiunea drum. ferate	25,330 fl.
--	------------

Oficiile cladir. publice	52,000 fl.
Din conservarea siose- loru	4,000 fl.
Din constr. hidraulice	150 fl.

La olalta: **81,580 fl.**

Minist. pentru a- gricultura, industria si comertiu:

Dela instit. d. economia	49,300 fl.
Dela ergeliele statului	1,610,740 fl.
Dela scol. veterin. din Pest'a	10,400 fl.
Post'a	4,170,000 fl.
Telegrafulu	1,112,000 fl.
Carantin'a	12,700 fl.
Cas'a de pemnuri in Pest'a	137,000 fl.
Din diverse venituri	27,010 fl.

La olalta: **7,170,150 fl.**

6. Minist. culte- loru instruct. publ.

In centru venitu	41,785 fl.
Institutetele de invettam.	231,285 fl.
Diverse altele	24,490 fl.

La olalta: **297,560 fl.**

Minist. justitiei.

In centru venitu	2,000 fl.
In casele detentionale	40,820 fl.

La olalta: **42,820 fl.**

Acoperirea ord. intréga: **159,135,536 fl.**

D) Acoperirea straordinaria.

1. Minist. d. finantie.

Din vindierea d. mos. d. statu	949,303 fl.
Din monetarie cascade	250,000 fl.
la prefacerea monetei de arg. Economisare in regiulu vam.	98,600 fl.
Din dări restante	2,500,000 fl.
Din restantiele prov. d. dare	3,000 fl.
Din fondulu de garantii Rat'a de rescump. a districtului de Tisza	5,550,000 fl. 185,714 fl.
Din rescump. dieciulei de vinu in Buda-vechia	51,561 fl.

La olalta: **9,588,178 fl.**

2. Ministr. de comu- nicatiuni.

Compens. inspectiunii drumurilor de feru	150,000 fl.
---	-------------

3. Minist. d. agricul- tura, industria si co- mertiu.

Din vendierea unei mori in Kisber	10,000 fl.
--------------------------------------	------------

Total'a acoperire straordinaria: **9,748,178.**

Ddieu. " Si totu acolo: „Cine nu porta grija de ai
sei, si mai vertosu de ai casei sele, de credintia s'a
lepedatu si este mai reu de catu celu necredinciosu.“
Deca insa crestianismulu de o parte indatoreza pre
parinti, a fi cu cea mai mare grija pentru cre-
scerea prunciloru lor, apoi nu mai putinu inda-
toréza pre fiii, a fi cu ascultare si supunere
câtra parintii lor. Cá in tóte cele bune si inalte si
domnediesci, asiá intemoiatiunulu religiunii crestine
si aici premerge cu cuventulu si cu esemplulu seu,
si totu in acestu spiritu invétia apostolii; si nume-
rósele lor invetiaturi asupra acestui punctu, cari
numai pentru scurtimea tempului nu le citezu anume,
ne dovedescu preafumosu, cu ce simtieminte vo-
iesce chistianismulu se fia fiii câtra parintii lor. Si
asiá ni se aréta famili'a christiana indata dela in-
ceputulu ei cá locuint'a religiositatii din inima, a
libertátiei personali, a adevérului, a dreptátiei, a
simplicitátiei si modestiei — aceste doue le impune Ap.
Pavelu in modu deosebitu femeiloru crestine! — a
jubirei patriei si a poporului seu si a omenimei intregi,
si preste totu a tóta fapt'a buna; ni se aréta famili'a
crestina cá unu alnatu sântu, care a prefacutu cre-
dintiele si naravurile cele selbatacite ale pagániloru
in páne dulce, gustósa si nutritóre. Si cumca ace-
stea nu suntu laude vane ale familieii christiane,
ci suntu fapte, despre acest'a Istoria bisericesca ne
dá esemple nenumerate, pestrate nu numai de cre-
stini, ci chiaru de sertitori pagáni, cari de multe
ori erau uimiti de frumseti'a si santitatea naravuri-
loru, ce domniau in familieele crestine, asiá, încátu

este mai greu a alege, decâtu a culege esemple de
acestea. Me voiu margini dar pe langa a amintii cu
lauda numai câte-va nume de temeii crestine din
seculii d'antaiu, cari au datu probe admirabili de-
spre profund'a loru religiositate, moralitete si in-
tielepciune de mame. Ce venerabile a Antus'a,
mam'a S. Ioanu Gara-de-auru, carea remanendu
veduva tinera din familia stralucita, nu se mai ca-
satori, cá se se póta consacrá totalminte educati-
unei fiului seu! Ce laude merita Nonn'a, mam'a
S. Grigoriu Teologulu, carea întórcé pre sotulu seu
dela paganismu si cresce pre fiulu seu spre a de-
veni unu margaritoriu alu bisericeii crestine! Si
cum nu amu amintii de Emmeli'a si de Macrin'a,
ceea mam'a, cest'a bun'a S. Vasiliu celu Mare, cari
si-concentrara tóte poterile sufletesci, spre a aduce
lui Christosu in fiulu si nepotulu loru unu Apo-
stolu petrunsu de iubirea lui Domnedieu si a ome-
nimei! In fine cum trebuie se glorificámu pre Monic'a,
mam'a S. Augustinu, carea cautându pre fiulu seu celu
perdutu spiritualminte, trece plangendu Marea medite-
rana, vine din Africa in Europ'a, si luandu dela vene-
rabilele Episcopu Ambrosiu promissiuinea cea man-
gaitóre, ca Domnedieu va prefaca lacrimile ei de intri-
stare in lacrimi de bucuria, nu se odichnesce, pana-
candu nu afla pre fiulu seu si lu readuce la Chri-
stosu, si apoi móre mangaiata, cáci a mantuitu sufletulu
lui. Si inca multe si multe esemple de virtuti fa-
miliari crestinesci asiú citá, decá tempulu inaintatu
nu mi aru aduce aminte, ca dór si pana aci amu
ostenitu prea multu atentiuinea Dvóstre. Nu potu

insa, a nu constata, ca latrea si intarirea crestina-
tátiei, si prin acest'a a civilizatiunii, a umanitatii,
incependu dela Juli'a Mame'a, mam'a imp. Alexandru
Severu, si dela S. Elen'a, mam'a imp. Constantinu
celu Mare, pana astadi, in parte fórté mare avemu
se o multiemimu familiiloru si in speciale feme-
loru crestine; si aru fi o opera fórté rentabile pen-
tru unu istoricu, a aduná datele de lipsa si a aréta
lumei adevérulu acest'a in tóta frumseti'a lui.

Facendu dar o reprivire generale asupra vi-
etiei familiari, dupacum aceea s'a desvoltatu la
popórele antice pagáne, apoi in iudaismu si pre
urma in chistianismu, vedemu, ca ideea acest'a, cá
tóte, câte au agítatu omenimea, a facutu si ea unu
cursu graduatu, din trépta in trépta, panacându a
ajunso in chistianismu la inaltimea si curatimea aceea,
in carea o vedemu astadi. Si asiá nu mi remáne,
decátu a enuciá intr'unu cuventu de incheiare fer-
bintea dorintia, cá santieni'a, curatimea, dulceti'a si
fericirea vietiei familiari, precum ni o infatiseza
religiunea nóstra crestina, se cuprindatu totu
mai multu terenu si in mijloculu
nostru, cá astfelu devenindu familieele nóstre
resadnitie a totu ce este bunu si nobile, se con-
tribuiésca si ele, a pregati poporulu no-
stru unu venitoriu pre atatu de dulce, precátu de
amaru a fostu trecutul, si a meritá pentru noi
si urmatorii nostri binecuventarea ome-
nimei!

Acoperirea ord. și straord. împreună :
168,884,624 fl.

Asemănându totulu recerintieloru de
181,577,859 fl. cu totalul'a acoperire,
de 168,884,624 fl. se arăta aci unu deficitu
de: = 12,693,235 fl. v. a. —

PRELIMINARIULU

de spese și de recourse comune in monarchi'a Au-
stro-Ungurésca pre anulu 1871.

Recerintiele.

1. Pentru minist- riulu de esterne :

a) ordinari . . . . . 4,257,682 fl.
b) straordinari . . . . . 76,105 fl.

In totalu : 4,343,787 fl.

2. Pentru minist. de resbelu :

a) ordinariulu armatelor 78,644,439 fl.
b) straordinariulu . . . . . 6,800,724 fl.

Impreună : 85,445,163 fl.

c) Ordinariulu marinei 8,351,000 fl.
d) straordinariulu . . . . . 3,882,700 fl.

Impreună : 12,233,700 fl.

Poterea armata intréga, cu recerintiele ordi-
nari și straordinari in totalu : 97,978,863 fl.

3. Pentru minist. co- muni de finanție :

a) recerintia ordinaria 140,010 fl.
b) pensuni, și anume :
pentru ministeriulu de esterne
ord. și straordin. impreună 264,200 fl.
c) pensuni militari . . . . . 1,210,000 fl.
d) pensuni pentru ma-
rina . . . . . 225,000 fl.
e) pensuni contabil. mi-
litar. . . . . 134,200 fl.
f) pensuni proprie . . . . . 1,100 fl.
g) pensuni pentru su-
prem'a contab. comuna . . . . . 6,800 fl.

In totalu : 1,783,810 fl.

Control'a contabilitătiei 104,095 fl. v. a.

Sum'a principala a recerintieloru ;

Cea ordinaria . . . . . 93,149,976 fl.
Cea straordinaria . . . . . 10,760,519 fl.

Totalulu : 103,909,495 fl.

Veniturile proprie ale celoru trei ministerie
facu sum'a de — 3,530,987 fl. acésta suma sub-
stragendu-o din totalulu recerintieloru, rămâne sum'a
curata de recerintie — 100,378,508 fl.

Venitele din vâmi la frontarielu pârtiloru cis-
litaane se prelimina cu 15,664,000 fl. iera cele de
la frontarielu unguresci — 2,885,700 fl. impreună:
18,549,700 fl. spesele de manipulație a vame-
loru din ambele pârti se punu in preliminaru cu
— 1,850,000 fl. Astfelu se arăta unu prisosu
bunu de — 16,699,700 fl.

Din acestu venitu vamale subtragendu pentru
pârtile cislitaane o restituire a darei de consumu de
3,000,000, iera pentru pârtile ungarece — de
1,500,000 fl. impreună 4,500,000 fl. — rămâne unu
prisosu curatu de venitu vamalu de 12,199,700 fl.

Astfelu prin dotație va trebui acoperita o
suma ordinaria de 77,419,289 fl; iera straordinaria
de 10,760,579 fl; impreună : 88,179,868 fl.

Din acésta suma cadu pre tierile represen-
tate in senatulu imperiale, dupa proportiunea de
70% = 54,193,502 fl. 30 cr. ordinari, 7,532,405
fl. 30 cr. straordinari impreună : 61,725,907 fl. 60
cr., ier pre tierile unguresci, dupa proportiunea de
30% = 23,225,786 fl. 70 cr. ordinari, și —
3,225,173 fl. 70 cr. straordinari. Adeca Ungari'a
are sa acopera impreună: 26,453,960 fl. 40 cr. v. a.

NB. Afara de aceste recerintie comune, Mi-
nisteriulu comuni de resbelu indata la inceputu a
insinuatu trebuintele straordinarie de 60,407,833 fl.
v. a. pentru completarea armeloru și acoperirea
unoru spese dejă facute.

Din acésta suma, cele 30% ce cadu asupr'a
Ungariei facu 18,122,350 fl. cari trebuie acope-
riti prin creditu séu imprumutu.

Astfelu deficitulu Ungariei, cu cele 12,693,235
fl. mai susu arătate, se urca — numai dupa aceste
date, la cifr'a de 30,715,585 fl. v. a.

Dupa „Alb.“

R o s i ' a l ă n g a S a b i i u 7 D e c e m b r e 1 8 7 0 .

La întâi'a cetire a circulariului V. Consistoriu
Nr. scolaru 225 a. c. și totu in întielesulu acestui
circularu a celui din partea Prea On. D. Protopresbiteru
Nr. 129 din 9 Noemvrie 1870, in biserica cresti-
niloru nostri și mai vertosu punctele ce tracté-
dia despre scól'a de adulti, au cuprinsu pre multi
mirare, și i-si aflau numai risu, dicându: „ca pre
animalulu batrenu nu lu vei mai invetiá a trage la
povéra“, dara ce se vedi! dupa ce l'amu repetatu
acelu laudabilu circularu consistoriale și pre acelu
protopopescu in biserica poporului și acasa comi-
tetului, de cari fórte me interesamu ale pune in
lucrare, au venitu cu totii la convingere, ca aru
fi dara de lipsa a sé comperá din visteri'a bisericei
o lampa si gasu pentru luminarea chiliei sér'a, care
e scól'a, cátu și alte obiecte pentru cetire și scrisu

La 29/11 sér'a a. c. s'au inceputu prelegerile
cu cei dela 15 ani in susu, și s'au adunatu, de-si
aici e unu poporu numai din 60—65 familii afara
de tigani, atât'a încátu, scól'a nu erá atât'a de
spatiósa, pentru de a putea toti ocupá locu,
in cátu amu trebuitu a face despartieminte, de-
osebite, cu cei pâna la 24 ani și necesatoriti fo-
ciori și fete care totu mai sciu cev'a din scól'a inea.
Acesti'a se aduna Sambat'a și si Duminec'a sér'a pentru
Computu; iara apoi pentru scrisu pentruca nu e
potrivitu a scrie multi dela lampa, in Dumineci
și sabbatori dupa 2 óre postmeridiane. Cei dela
24 ani in susu pâna la 40—50 ani, se aduna in tóte
celelalte seri, și asiá indreptu cuventu dicu astadi ne
bucurámu de o scól'a de ómeni mari, care numera
cam la 20 de persóne, care de regula, ne siliti
cercetéza. Si avemu buna sperantia, ca mai tar-
diu se va mai si sporí, conoscendu numai usurint-
ia ce ni o infatosiadia metod'a cea nóua din A.
B. C. a Prea V. D. Protop. și Prof. I. Popescu la
cetitu și scriere, „promitiendune inea și alte litere
singuratece in forma mare tiparite, care compun-
duse in rendu un'a lănga alt'a, dupa cum es-
primi cuventulu 'lu infatosiadia și in litere, care
credemu a fi iara unu midilocu fórte bunu la ince-
putu pentru ómeni mari.

Amu întielesu ca in mai multe parochii din
Tractulu nostru alu 2-lea alu Sabiului, s'au ince-
putu astfelu de scóle, și credemu cu siguritate ca
in scurtu tempu, dupa seriósa dispunere a Pré Ven.
D. Protop. in asta privintia, nu va remané nici
o parochia, in carea sa nu se tina astfelu de scól'a
mai vertosu in tempu de ierna.

Nu potu a numi esprime și aceea admiratiune
cu acésta ocaziune observata, adeca paciénti'a, cu care
e datatu e trái románulu dela nascere pâna cându
móre, și pentru ce? pentru ca vedi unu tineru
invetiatoriu, instruindu ómeni de 40—50 a ani ceti
și scrie totu odata, deosebindu, ca unu cuventu din
câte litere e compusu, câte silabe are, câte tonuri
se audu in elu, apoi amestecându și sarindu cu
intrebarea, acestea tóte, ómeni mari sa le scie de
osebí și numi, stându cu degetele radicate pre in-
trecute cá copii inaintea invetiatoriului. Acest'a e unu
ce admirabilu! și credemu, ca déca nici in astu
modu nu se va sporí nimicá intru invetiatura, pre
lănga alte scóle și catichisatiuni in poporulu nos-
tru, apoi nu sciu cându și ce se mai credemu.

Ceea ce asiá avé de a mai observá aicea in
fine aru fi, ca pre cátu au fostu nisuinti'a de mare
pâna acum, a supremei inspectiuni de scól'a și bise-
ricésca, pentru lefi mai potrivite amesuratu tempu-
lui presentu, in favórea pretiloru și invetiatoriloru,
cu privire și la gréu'a misiune ce li se adaoge din
di in di totu mai multu, pre atât'a s'aru cere astadi
mai multa nisuintia din partea poporului in privin-
ti'a acést'a, pentru ca elu trebuie sa pricepa, ca de
unde vine lumin'a și desvoltarea mintiei lui.

Ioanu Bădea
Parochu gr-orientalu.

Concursu.

La scól'a gr. or. din comuna Boldoru, in protopop-
iatulu Lugosiului, comitatulu Carasiu. —

Emolumintele suntu: salariu anualu 94 fl. 50 cr.
15 meti de grâu, 15 meti de cucurudiu, 50 pf. de sare
12 pf. lumini, 1 maja de clisa, 8 orgii de lemne din care
se incaldiesce și scól'a, 3 jugere liveda, cortelu liberu cu
gradina de 1 jugeru.

Recoursele instruate cu privire la statutulu organicu,
sa se adreséie: Cătra on. sinodu parochialu gr. or. din
Bolduru; — la D. protop. G. Pesteanu in Lugosiu.

(102—1)

Comitetulu parochialu.

Citatiune edictala.

Teresi'a Macr'a — nascuta Ciura, din Silvasiulu supe-
rioru, de religiunea gr. orientala, carea a parasitu cu ne
credintia pre legiuitulu ei barbatu Ianosiu Macr'a totu de
acolo — de religiunea gr. catolica — de 4 ani de dile,
fára a se sci unde se afla, se citédia prin acést'a in
tempu de unu anu dela datulu presinte, 'inaintea subscri-
sului scaunu protopopescu, cáci la din contra și in absen-
ti'a ei se va decide caus'a divortiale incaminata de cátra
barbatulu ei mentionatu, — in sensulu prescrizeloru canóne
a santei nóstre biserici.

Hatiegu in 10 Novembre 1870.

Scaunulu protopopescu gr. or. alu tractatului
Hatiegu.

I. Ratiu
protopopu.

(103—1)

Concursu.

Devenindu statiunea invetiatorésca in comuna bise-
ricésca gr-or. Boianu protopresviteratu Ternavei de
josu vacanta, se escrie concursu pâna in 26 Decembre
1870 st. v.

Léfi'a impreunata cu acésta statiune este 60 fl. v.
și 100 mesuri (feldere) de cucurudiu, cortelu și lemne
de ajunsu.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au de a-si as-
terne petitiunile cu documintele necesarie la subscribulu
pâna la terminulu prefiptu.

De ag 22 Novembre 1870.

Daniilu Tamasiu
Adm. prot. gr. or.

99—2

Concursu.

Pentru ocuparea unui postu de capelanu la biserica
gr. or. din satulu Tarlungeni, in districtulu Brasiovului,
prelănga cinstiea sea neputinciosulu parochu Georgiu
Manole, — se escrie prin acést'a concursu cu terminu
pâna la 15 Ianuaru 1871.

Doritorii de a concurá la aces'u postu, sa documen-
tedie ca suntu clerici absoluti, si ca au purtari morali
potrivite chiamarei preotiesci; iara snplic'a cu documen-
tele loru sa la tramitia Preaonoratului Domnu Protopopu
alu Brasiovului Iosifu Barucu in Brasiovu.

Brasiovu 28 Novembre 1870.

Comitetulu parochiale gr. or. din Tarlungeni.

100—2

Citatiune edictala.

Dobr'a Micu nascuta Stefanutia din Resinari de re-
ligiunea orientala ortodocsa, carea a parasitu de doi ani
pre legiuitulu ei barbatu Oprea Micu și astadi nu se scie
unde se afla, se provóca prin acést'a a se infatisiá ina-
intea subsemnatului foru matrimonialu in terminu de unu
anu și o di, cáci din contra se va luá in pertractare ac-
tiunea barbatului ei prin carea cere divortiu și se va de-
cide in întielesulu canóneloru santei nóstre biserice.

Sabiú 22 Noemvrie 1870.

Scaunulu protopresb. gr-or. alu tract. II alu Sabiului.

Ioanu Popescu
Protopopu.

98—3

Concursu.

Statiunea a 2-a de parochu in comuna Vinerea (Fel-
kenyér) fiindu mai demultu in vacantia — cu acést'a se
deschide concursu pâna la 13 Decembre a. c.

Emolumentele suntu

1, venitululu stolaru dela 200 familii — și prospectu
de salariu anualu dela 200—400 fl. v. a. din cass'a alo-
diale — care numai dupa întregirea statiunii se va defige.

2, un'a parte de lemne de focu — din padurea
comunale.

3, cortelu naturalu.

Doritorii de a concuré pentru parochi'a acést'a —
au a-si tramite recoursele loru instruite in sensulu statutulu
organicu bisericescu la scaunulu protopopescu in Orestia
pâna la susu scrisulu terminu.

Orestia 17 Novembre 1870.

Cu întielegerea comitetului parochialu.

Nicolau Popoviciu
Protopopu.

96—3

Edictu.

172 — 1870.

Oprea Tempenariu din Selisce, carele de unu siru
de ani au parasitu patri'a și pre legiuit'a sea socia Mari'a
D. Hertli'a totu din Selisce, fara a se sci loculu, aflarei și
modulu petrecerei lui, neci déca se maj afla intre cei vii,
se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu și si anu-
mitu pâna la S. Nicolae 1871. sa se prezenteze inaintea
scaunului protopopescu scrisu, pentru ca la din potriua,
procesulu divortiale intentatu asupr'a lui și in absenti'a
lui se va otári dupa precele canonice ale s. nóstre bise-
rici gr. res.

Sabiú 28 Noemvrie 1870.

Scaunulu protop. gr. res. alu tractulu Sabiului I. cá
foru matrimoniale.

101—2

Burs'a de Vien'a.

Din 9/21 Decemvrie 1870.

Metalicele 5%	56 45	Act. de creditu	247
Imprumut. nat. 5%	65 90	Argintulu	122 65
Actiile de banca	728	Galbinulu	5 90